

Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos 4f klasės mokinė

Katrina Goštautaitė

Sunku mylėti... (M. Katiliškio romanas „Miškais ateina ruduo“)

Ese

Vieną gražų vakarą su močiute, gurkšnodamos kavą, žvelgėme į sodą, kuriame dar buvo likęs jau nueinančios vasaros kvapas, apgaubtas sunkiu, pritvinkusiu sąstingio rūku. Kadais buvusi viena intelektualiausių giminės moterų, mano močiutė ištarė žodžius: „Ak, juk nieko nėra sunkiau, kaip mylėti kitą žmogų“. Dabar manau, kad ji teisi. Šis vakaras, praleistas močiutės draugijoje, atgijo manyje, kai perskaičiau išėivijos rašytojo Mariaus Katiliškio romaną „Miškais ateina ruduo“. Tad kodėl taip sunku yra mylėti?

Meilė ateina netikėtai. Jos nesuplanuosi, nesukursi, nenupirksi. Arba ji yra, arba jos nėra. Mariaus Katiliškio romano pagrindinis veikėjas – Tilius. Vaikinas galėjo nuoširdžiai mylėti merginą, vardu Agnė. Ši mergina jam atidavė visą save, sudėjo viltis ir svajones, tačiau, kaip dažnai gyvenime būna, jis papuolė į labai keblią padėtį: įsimylėjo vilioklę moterį. Dviejų įsimylėjėlių romanas įskaudino kitus, juos mylinčius žmones, tad drįstu daryti prielaidą, kad laimė kainuoja ir ta kaina yra santykina josios kiekiui.

„Jei kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, bet neturėčiau meilės, aš tebūčiau žvangantis varis ir skambantys cimbolai“, – tai ištrauka iš Šventojo Rašto (Pauliaus laiško korintiečiams). Romano „Miškais ateina ruduo“ veikėjai išgyvena dvasinį vienišumą, meilės trūkumą ir begalinį laimės troškimą. Kūrinio personažas Doveika įkūnija vieno iš nelaimingiausių žmonių savybę: jis neturi meilės. Jis nori būti mylimas, daug viliasi, tačiau jis lieka vienas ir išduotas. Jis myli, tačiau be atsako. Toks žmogus – meilės kankinys.

Žmonės yra žmonės, kiekvienas mūsų nori mylėti, kiekvienas iš mūsų nori kažkam rūpėti, kiekvienam reikia šilumos. O jaunystė ypatinga tuo, kad jaunuolių širdyse – amžinas pavasaris. Jaunas žmogus turi širdyje kaitrią ugnelę ir jaučia viską stipriau. Romano veikėja Agnė – jauna, žavinga, gyvybinga. Netikėtai patyrusi pirmąją meilę, pamiršta tikrąjį gyvenimą ir gyvena jausmu. Tikru, neišgalvotu, sakrališku. Ji myli ir visada mylės. Tik iš kur ji gali žinoti, kad tas žmogus, kurį laiko savo gyvenimo prasme, nesusiras kitos moters? Ji myli ir nori būti mylima, tuo ji tiki, nes tai – jos laimė. Deja, laimė trunka tik akimirka.

Ir iš tiesų nėra, bent jau aš taip manau, žmonių, kurie nebūtų nukentėję nuo meilės. Ji užriša žmonėms akis, leidžia pažvelgti į pasaulį per savąją prizmę. Pažvelgę į ką tik įsimylėjusius žmones, galime pajusti iš jų sklindančią euforiją, tačiau laikui bėgant viskas keičiasi. Kartais meilė įsigali, prisitaiko prie visokių aplinkybių ir niekur nedingsta visą gyvenimą, deja, dažnai jausmai pradeda blėsti, širdin ima belstis ruduo, atnešdamas tik nostalgiskus prisiminimus, kurie ilgai tampa visai nematomi tirštame, sustingusiame rūke. Tačiau atsiminimai yra rojus, iš kurio niekas neturi teisės išginti, ir mylėti galima amžinai, kad ir su kartėliu širdyje.